

Letno poročilo
III. mestne petrazredne
: deške ljudske šole :
na Erjavčevi cesti v Ljubljani

za šolsko leto
: 1915-16 :

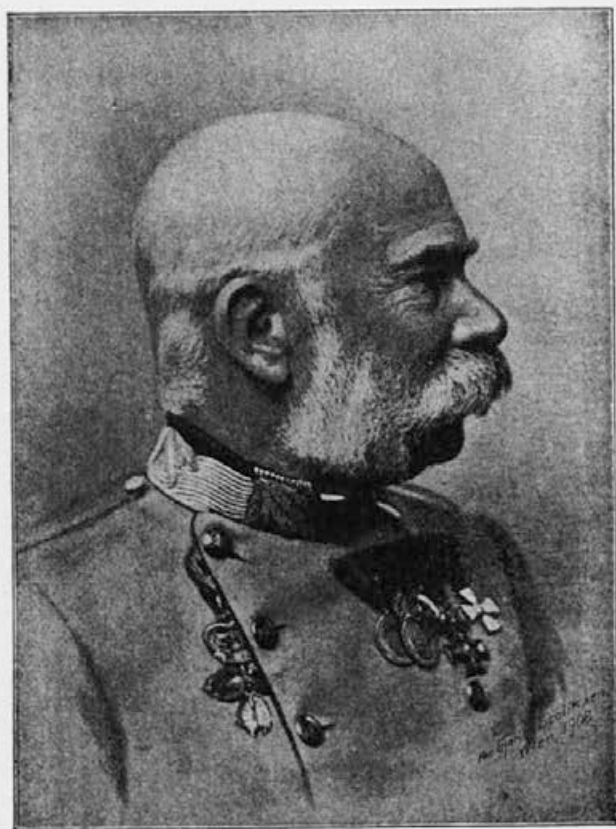

Sestavil šolski vodja
Josip Cepuder.

V Ljubljani 1916.

Natisnila Zadrúžna tiskarna v Ljubljani.

Cesar Franc Jožef I.

Sedanji prestolonaslednik v krogu svoje družine.

Letno poročilo

III. mestne petrazredne
: deške ljudske šole :

na Erjavčevi cesti v Ljubljani

za šolsko leto

1915-16

Sestavil šolski vodja
Josip Cepuder.

V Ljubljani 1916.

Natisnila Zadrúžna tiskarna v Ljubljani.

III. mestna petrazredna deška ljudska šola.

I. Šolska oblastva.

a) Ministerstvo.

Njega prevzvišenost *dr. Maks vitez Hussarek pl. Heinlein*, tajni svetnik, vitez reda železne krone II. vrste itd., c. kr. minister za uk in bogočastje.

b) C. kr. deželni šolski svet.

Predsednik: *Henrik grof Attems*, dvorni svetnik in vitez Leopoldovega reda ter imetelj komturnega križca Franc Jožefovega reda z zvezdo. Njega namestnik: *Viljem vitez Laschan-Moorland*, c. kr. dvorni svetnik.

Poročevalec v upravnih in šolskih zadevah: *Oskar vitez Kaltenegger pl. Riedhorst*, c. kr. dvorni svetnik.

Namestnik: *Dr. Frančišek Vončina*, c. kr. okrajni komisar.

C. kr. deželni šolski nadzorniki:

1. *Dr. Janko Bezjak*, c. kr. vladni svetnik, za slovenske in utrakvistične srednje šole in sorodne zavode in učiteljišča.

Namestnik: *Dr. Frančišek Detela*, c. kr. vladni svetnik in gimnazijski ravnatelj v pok.

2. *Dr. Mihael Opeka*, za ljudske in meščanske šole s slovenskim učnim jezikom.

Namestnik: *Anton Črnivec*, c. kr. vladni svetnik, ravnatelj c. kr. učiteljišča in vitez Franc Jožefovega reda.

3. *Albin Belar*, odlikovan z redom žel. krone III. vrste, za nemške ljudske meščanske in srednje šole.

Namestnik: *Dr. Henrik Gartenauer*, c. kr. šolski svetnik in vpok. gimn. profesor.

Zastopniki deželnega odbora:

1. *Dr. Evgen Lampe*, častni kamornik sv. očeta Pija X., stolni kanonik, deželni odbornik in namestnik deželnega glavarja.
2. *Evgen Jarc*, c. kr. profesor, državni in deželni poslanec.
3. *Bogumil Remec*, ravnatelj slovenske trgovske šole v Ljubljani.
4. *Frančišek Jaklič*, nadučitelj, državni in deželni poslanec.

Namestniki:

1. *Dr. Ivan Zajec*, zdravnik in deželni odbornik.
2. *Dr. Frančišek Zbašnik*, podravnatelj deželnih uradov.
3. *Dr. Lovro Pogačnik*, deželni tajnik.
4. *Karel Dermastia*, deželni poslanec in učitelj na slovenski trgovski šoli v Ljubljani.

Zastopnik ljubljanske občine:

Josip Reisner, c. kr. gimn. profesor in deželni poslanec.

Namestnik: *Dr. Fran Novak*, odvetnik in deželni poslanec.

Zastopnika cerkve:

1. *Dr. Josip Lesar*, častni kanonik, ravnatelj duhovnega semenišča v Ljubljani.
2. *Anton Kržič*, častni kanonik in vpok. c. kr. učiteljiščni profesor.

Namestnika:

1. *Dr. Ivan Svetina*, častni kanonik in vpok. c. kr. gimn. profesor.
2. *Dr. Alfonz Levičnik*, c. kr. gimn. profesor.

Zastopnika šole:

1. *Adolf Sadar*, učitelj II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani.
2. *Dr. Rudolf Junovicz*, c. kr. vladni svetnik in ravnatelj državne višje realke v Ljubljani.

Namestnika:

1. *Fran Schiffrer*, učitelj na nemški mestni deški ljudski šoli v Ljubljani.
2. *Adrijan Achitsch*, c. kr. profesor na nemški državni gimnaziji v Ljubljani.

c) C. kr. mestni šolski svet.

Predsednik: *Dr. Ivan Tavčar*, župan ljubljanski.

Namestnik: *Dr. Miljutin Zarnik*, mag. ravnatelj.

C. kr. okrajna šolska nadzornika:

Fran Lavtižar, nadučitelj, ravnatelj, za slov. šole.

Dr. Swoboda Henrik, c. kr. real. profesor in šol. svetnik, za nemške šole.

Učitelja veščaka:

Levec Janez, nadučitelj na IV. mestni deški šoli.

Režek Juraj, učitelj na I. mestni deški šoli.

Namestnika:

Črnagoj Franc, nadučitelj na Karolinski zemlji.

Skulj Franc, učitelj na IV. mestni deški šoli.

Zastopnika deželnega odbora:

Dr. Pegan Vladislav, deželni odbornik in odvetnik.

Jeglič Janko, nadučitelj na II. mestni deški šoli.

Namestnika:

Pirc Avgust, učitelj na II. mestni deški šoli.

Ložar Jernej, kroj. mojster in občinski svetnik.

Zastopniki mestne občine:

Dimnik Jakob, nadučitelj in občinski svetnik.

Dr. Pippenbacher Josip, c. kr. gim. profesor in občinski svetnik.

Dr. Triller Karel, podžupan, dež. poslanec in odvetnik.

Milohnoja Ivan, finančni svetnik.

Namestniki:

Jelenc Luka, učitelj na I. mestni deški šoli.

Hudovernik Aleksander, c. kr. notar in občinski svetnik.

Dr. Novak Fran, občinski svetnik in odvetnik.

Likožar Anton, nadučitelj in občinski svetnik.

Zastopnik cerkve: *Kalan Andrej*, stolni kanonik.

Namestnik: *Čadež Anton*, mestni katehet.

Šolski poročevalec: *Evgen Lah*, magist. svetnik.

Šolski zdravniki: *Dr. Demšar Jernej*, *dr. Kraigher Alojzij*, *dr. Rus Mavricij*.

Mestni fizik: *Dr. Krajec Otmar*.

Šolska zdravstvena komisija:

Dr. Triller Karel, načelnik; *dr. Demšar Jernej*, *dr. Kraigher Alojzij*,
Lavtižar Fran, *dr. Rus Mavricij*, *dr. Swoboda Henrik*.

Šolski odsek občinskega sveta:

Dimnik Jakob, načelnik; *dr. Ambrositsch Edvin*, *Hudovernik Aleksander*,
Jeglič Janko N., *Likožar Anton*, *Pustoslemšek Rasto*, *Smole Jakob*.
Šerjak Jernej, *dr. Zajec Ivan*.

II. Učiteljstvo.

1. Izpembe.

Glasom razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 17. septembra 1915, št. 4356, int. c. kr. mestni šolski svet dne 22. septembra 1916, št. 1382, je bila imenovana hospitantkam na tukajšnji šoli *Irma Cepuder*, absolutka dekliškega liceja v Ljubljani.

Poskusna kandidatka Josipina Černe je dobila ob začetku šolskega leta, t. j. 1. oktobra 1915, po štiri ure poučevanja v III. razredu, ker se ji zaradi skrčenega pouka v tem vojnem letu ni moglo odmeriti na domači, t. j. II. mestni deški ljudski šoli postavno zahtevanih tedenskih 15 ur.

Dne 21. februarja 1916 je nastopil stalni učitelj Pavel Gorjup vojaško službo.

Nadomeščala ga je v I. razredu poskusna kandidatka Josipina Vodišek.

Glasom razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 15. aprila 1916, št. 2096, int. c. kr. mestni šolski svet dne 20. aprila 1916, št. 661, je bilo dovoljeno hospitirati na III. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani absolventki dekliškega liceja Cirili Krisch.

2. Službeno starostne doklade.

Z razpisom c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 16. oktobra 1915, št. 1294, je bila pripoznana stalnemu učitelju Mat. Janežiču peta, z razpisom istega c. kr. šolskega sveta z dne 12. januarja 1916, št. 58, pa katehetu lg. Zaplotniku prva službeno starostna doklada.

3. Dopusti.

V minulem šolskem letu, v katerem je bilo šolskemu pouku določenih le 12 ur na teden za vsaki razred, učiteljstvo ni imelo dopustov.

4. Učiteljsko osebje.

Josip Cepuder, stalni nadučitelj in šolski vodja, vodja splošne obrtne nadaljevalne šole, usposobljen za obrtne šole, za pouk kmetijstva, deških ročnih del in zanemarjene mladine, razrednik II. razreda, je poučeval vse predmete v tem razredu, po 11 ur na teden. Vsled reduciranega pouka so se poučevali le glavni predmeti, t. j. verouk, slovenščina, računstvo in pisanje. V III., IV. in V. razredu pa tudi nemščina.

Karel Simon, stalni učitelj, izprašan učitelj risanja in iz predmetov trgovskih strok na obrtnih nadaljevalnih šolah, je od 26. aprila 1913 na dopustu kot c. kr. okrajni šolski nadzornik za Kranj in Radovljico.

Matija Janežič, stalni učitelj, izprašan učitelj iz predmetov trgovskih strok na obrtnih nadaljevalnih šolah, varih učilski zbirki, razrednik III. razreda, je poučeval nemščino, slovenščino, računstvo in pisanje, 11 ur na teden.

Ignacij Zaplotnik, svetni duhovnik, stalni katehet, veroučitelj, je poučeval verouk v vseh razredih, letos 5 ur na teden. Razen tega je pripravljaval šolsko mladino za prejem svetih zakramentov.

Pavel Gorjup, stalni učitelj, izprašan učitelj risanja in iz predmetov trgovskih strok na obrtnih nadaljevalnih šolah, izprašan učitelj petja za srednje šole, razrednik I. razreda, je od 21. februarja v vojaški službi.

Andrej Rape, stalni učitelj, izprašan učitelj iz predmetov trgovskih strok na obrtnih nadaljevalnih šolah, knjižničar šolarske knjižnice, razrednik IV. razreda, je poučeval nemščino, slovenščino, računstvo in pisanje, 11 ur, zadnji čas pa iste predmete tudi v IV. razredu na II. mestni deški ljudski šoli, skupaj 22 ur na teden.

Franc Petrič, stalni učitelj, razrednik V. razreda, je poučeval nemščino, slovenščino, računstvo in pisanje, 11 ur na teden.

Josipina Vodišek, poskusna kandidatka, je poučevala slovenščino, računstvo, pisanje in nazorni nauk v I. razredu 11 ur, na II. mestni deški ljudski šoli pa 4 ure, skupaj 15 ur na teden.

Od 21. februarja dalje, ko je odšel učitelj Pavel Gorjup v vojaško službovanje, je bila obenem razrednica tega razreda in suplenta.

Irma Cepuder, hospitantka II. razreda.

Cirila Krisch, hospitantka II. razreda.

Šolski sluga:

Ivan Umnik, sluga za slovensko in nemško deško ljudsko šolo.

III. Knjižnica.

1. Šolarska knjižnica.

Nakupilo se je: Andrej Rape: „Mladini“, IV. zvezek. — Andrej Rape: „Mladini“, V. zvezek, od vsakega 2, skupaj 4 izvide. — Anton Kržič: „Angelček“, 23. leto; „Vrtec“, 45. tečaj. — Engelbert Gangl: „Zvonček“, 16. leto.

Šolarska knjižnica šteje koncem šolskega leta 1915/16 skupaj 724 zvezkov, lani pa 717. — Izposodilo se v tem šolskem letu ni ničesar, ker je bila šola v tujem šolskem poslopju, in ker se je reduciral ves šolski pouk na 12 ur v tednu ter se učili le glavni predmeti. — Knjižnica je imela od mestne občine ljubljanske 25 kron dotacije.

2. Učiteljska knjižnica.

Nakupilo se je: G. A. Lindner: „Allgemeine Unterrichtslehre“. — Henrik Schreiner: „Pedagoški-Letopis“, XIV. zvezek. — Viktor Bežek: „Občno vzgojeslovje z duš. uvodom“. — M. J. Nerat: „Popotnik“, XXXVI., 1915. — Jos. Siener und Theo Nedelkovits: „67 Jahre auf dem Throne Habsburgs“. — Dr. Karl Hobald und Otto Friedrich: „Kriegs-Almanach“.

Učiteljska knjižnica šteje koncem šolskega leta 1915/16 skupaj 600 knjig in zvezkov, lani pa 596. — Od mestne občine ljubljanske je dobila 25 K dotacije.

3. Zaloga ubožnih knjig.

Zaloga ubožnih knjig se popolnuje iz podpore mestne občine ljubljanske in raznih založnikov.

V šolskem letu 1915/16 so za ubožne učence darovali brezplačne knjige: C. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaju 4 knjige, Ig. pl. Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani 5 knjig, knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani 4 knjige in tvrdka F. Tempsky na Dunaju 2 knjigi, skupaj 15 knjig.

Koncem šolskega leta 1915/16 je bilo vseh ubožnih knjig 425, lani pa 475. — Izposodile so se 82 učencem 204 knjige.

IV. Učila.

Prirastek.

1. Zgodovina. „Mojim narodom!“ Drugi manifest. Prvi manifest z dne 28. julija 1914 je bil izdan ob pričetku vojne s Srbijo in z Rusijo, drugi pa ob pričetku vojne z verolomno Italijo dne 23. maja 1915. Prva podoba ima torej le manifest ob pričetku vojne z Rusijo in s Srbijo, druga pa oba skupaj, tudi z Italijo. Za nakup učil je dobila šola od mestne občine ljubljanske 70 kron podpore. Ta podpora pa se ni izrabila, ker vsled pomanjkanja pripravnih prostorov za shrambo učil ni kazalo kupovati in kupičiti učil, ker bi se bila pokvarila. Vse boljše in večje prostore je prevzela vojaška uprava, le poslopje I. in III. mestne deške ljudske šole je ostalo na razpolago šolskim oblastvom, kamor so spravila vso učečo se mladino obojega spola z reduciranim vsakdanjim, oziroma tedenskim poukom. Ker so se spremenile in porabile tudi sobe za učila v učilnice, treba je bilo iste izprazniti in spraviti učila v tesne postranske prostore. Ni kazalo torej kupovati še novih, ker niti za stara ni bilo dovolj in pripravnih prostorov. Učila so se izposojevala le malo, ker so se učili in gojili v tem šolskem letu le glavni predmeti, t. j. verouk, nemščina, slovenščina, računstvo in pisanje.

V. Učne knjige v šolskem letu 1915/16.

I. razred. Veroznanstvo: Mali katekizem, 30 h. — Slovenščina: Gabršek-Razinger, Abecednik, 50 h. — Računstvo: Črnivec, računica, 1. zvezek, 30 h.

II. razred. Veroznanstvo: Mali katekizem, 30 h. — Volc, Kratke zgodbe sv. pisma, 50 h. — Slovenščina: Gabršek-Razinger, Berilo za obče ljudske šole, II. del, 60 h. — Računstvo: Črnivec, Računica, 2. zvezek, 40 h. — Petje: Nedvč, Slavček, prva stopnja, 40 h.

III. razred. Veroznanstvo: Srednji katekizem, 64 h. — Slovenščina: Josin-Gangl, Drugo berilo in slovnica, 80 h. — Nemščina: Schreiner-Bezjak, Prva nemška vadnica, 70 h. — Računstvo: Črnivec, Računica, 3. zvezek, 90 h. — Petje: Nedvčd, Slavček, druga stopnja, 40 h.

IV. razred. Veroznanstvo: Srednji katekizem, 64 h. — Volc, Velike zgodbe sv. pisma, 1 K. — Slovenščina: Josin-Gangl, Tretje berilo, 90 h. Nemščina: Tumlrz, Deutsches Sprachbuch für nichtdeutsche Volksschulen, II., 1 K 20 h. — Računstvo: Črnivec, Računica, 3. zvezek, 90 h. — Zemljepisje: Haardt-Orožen, Zemljepisni atlas, 1. izdanje, 60 h. — Petje: Nedvčd, Slavček, tretja stopnja, 60 h.

V. razred. Veroznanstvo: Srednji katekizem, 64 h. — Volc, Velike zgodbe sv. pisma, 1 K. — Slovenščina: Josin-Gangl, Tretje berilo, 90 h. — Nemščina: Schreiner-Bezjak, Tretja nemška vadnica, 1 K 10 h. — Računstvo: Močnik-Kraus-Habernal, Računica, tretja stopnja, 70 h. — Zemljepisje: Haardt-Orožen, Zemljepisni atlas, 1. izdanje, 60 h. — Petje: Nedvčd, Slavček, tretja stopnja, 60 h.

VI. Statistični pregled učencev koncem šolskega leta 1915/16.

Razred	Med letom jih je			Starost od	Vera		Materni jezik		Stanuje jih		Šola je obiskovala				Za višji razred ozir. za izpust je		Ukovino je plačalo	V hranil. je vložilo													
	Število učencev 1. oktobra 1915	vstopilo	izstopilo		umrlo	Število učencev 15. julija 1916	6 do 7 let	7 do 12 let	12 do 13 let	13 do 14 let	nad 14 let	rimsko-katoliška	evang.-helvet.	slovenski	drug	v Ljubljani		zunaj Ljubljane	prav pridno	pridno	manj pridno	zanikarno	spodobnih	nesposobnih	nesposobnih v %	Neizprašanih je ostalo	celo	pol	nič	učencev	kron
I.	52	4	—	—	56	5	51	—	—	—	56	—	56	—	56	—	56	—	—	—	—	52	4	7.1	—	5	6	45	9	598	—
II.	32	3	2	—	33	—	33	—	—	—	33	—	33	—	33	—	33	—	—	—	—	32	1	3.0	—	1	1	31	7	543	—
III.	40	6	—	—	46	—	38	4	4	—	46	—	46	—	46	—	45	1	—	—	—	42	4	9.1	—	2	2	42	3	221	—
IV.	50	2	1	—	51	—	42	6	3	—	51	—	51	—	51	—	51	—	—	—	—	48	3	5.8	—	4	2	45	29	1713	20
V.	33	—	2	—	31	—	2	15	11	3	31	—	31	—	31	—	30	1	—	—	—	25	6	19.0	—	2	1	23	4	870	7
Skupaj	207	15	5	—	217	5	166	25	18	3	217	—	217	—	217	—	215	2	—	—	—	199	18	8.2	—	14	12	191	52	3945	27

VII. Najvažnejši ukazi in odredbe šolskih oblastev.

a) Razpisi c. kr. mestnega šolskega sveta.

1. Z dne 16. oktobra 1915, št. 1524, naroča, da je predložiti vselej po preteku treh dni prepis zapisnika vsake redne in izredne učiteljske konference c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku.

2. Z dne 25. februarja 1916, št. 325, odreja, kako se je vesti učencem in občinstvu ob priliki sovražnih zračnih napadov.

3. Z dne 11. marca 1916, št. 423, določa prostore, v katere se imajo voditi učenci ob priliki sovražnih zračnih napadov.

4. Z dne 15. marca 1916, št. 453, priporoča izprašanim poizkusnim kandidatkam, ki silijo v mesto, službovanje na deželi.

5. Z dne 25. marca 1916, št. 486, naroča, da je uporabljati vsa dopustna sredstva, da se prepreči kajenje pri šolski mladini.

6. Z dne 9. maja 1916, št. 768, dovoljuje, da hodijo otroci revnih staršev bosí v šolo.

7. Z dne 17. maja 1916, št. 817, naroča, da je otroke, katerim se je dovolil predčasni odpust iz šole, ako so osiroteli, naznaniti c. kr. okr. kot varstvenemu sodišču.

b) Razpisi mestnega magistrata ljubljanskega.

1. Z dne 18. novembra 1915, št. 18.601, priporoča nabiranje bakrenih in medenih izdelkov v vojne namene.

2. Z dne 14. decembra 1915, št. 19.897, izreka zahvalo za vrlo uspelo nabiranje raznih kovin v vojne namene.

3. Z dne 23. decembra 1915, št. 13.269, izraža zahvalo in priznanje za trud in sodelovanje učiteljstva ob priliki zabijanja žeblicev v „Brambni ščit“.

4. Z dne 24. aprila 1916, št. 5630, govori o ceditvi po vojaštvu povzročene škode pri gospodarstvu.

5. Z dne 17. aprila 1916, št. 6061, naroča tudi za letošnje leto nabiranje jagodnih in robidinih listov za čaj za vojake. — C. kr. dež. vlada 7. aprila 1916, št. 11.831. — C. kr. notr. min. 16. marca 1916, št. 1351.

6. Z dne 17. maja 1916, št. 7740, opozarja starše, da dado cepiti svoje otroke, ki niso bili še cepljeni, ali pa je že preteklo več let po zadnjem cepljenju, ker je to najboljše sredstvo proti kozam.

c) Razpisi c. kr. deželnega šolskega sveta.

1. Z dne 12. oktobra 1915, št. 21.208, naroča sodelovanje, oziroma soudeležbo učiteljstva pri podpisovanju tretjega vojnega posojila. — C. kr. mest. š. sv. 15. oktobra 1916, št. 1520.

2. Z dne 18. oktobra 1915, št. 5333, naroča zamenjavo zlatega in srebrnega denarja za papirnati denar. — C. kr. mest. š. sv. 3. novembra 1915, št. 1561.

3. Z dne 23. oktobra 1915, št. 5712, priporoča oddajo zlatih in srebrnih reči v državne namene. — C. kr. mest. š. sv. 4. novembra 1915, št. 1667.

4. Z dne 29. oktobra 1915, št. 5717, priporoča nabiranje božičnih daril v vojni stoječim junakom. — C. kr. mest. š. sv. 12. novembra 1915, št. 1775.

5. Z dne 17. decembra 1915, št. 6766, priporoča nabiranje prostovoljnih dvovinarskih tedenskih prispevkov učencev v vojnooskrbovalne namene ter varčnost pri rabi samoučil. — C. kr. mest. š. sv. 22. decembra 1915, št. 2124.

6. Z dne 6. marca 1916, št. 1137, podaja navodilo, kako se je vesti učiteljem in učencem ob priliki sovražnih zračnih napadov. — C. kr. mest. š. sv. 9. marca 1916, št. 423.

7. Z dne 1. marca 1916, št. 1143, opozarja na razpis c. kr. min. za uk in bgč. z dne 23. febr. 1915, št. 1784, s katerim se naroča opravičiti šolske zamude učencem, ki se rabijo za poljska dela. — C. kr. mest. š. sv. 28. marca 1916, št. 553.

8. Z dne 6. aprila 1916, št. 1891, naroča, da je nastopiti z vsemi dopustnimi sredstvi, da se prepreči kajenje med šolsko mladino. — C. kr. mest. š. sv. 13. aprila 1916, št. 628.

9. Z dne 2. aprila 1916, št. 1395, izreka zahvalo za marljivo zbiranje dvovinarskih tedenskih prispevkov ter navaja, kako je postopati nadalje pri tem opravilu. — C. kr. mest. š. sv. 17. aprila 1916, št. 633.

10. Z dne 14. aprila 1916, št. 2052, prepoveduje pobiranje eksplozivnih izstrelkov. — C. kr. mest. š. sv. 19. aprila 1916, št. 654.

11. Z dne 14. aprila 1916, št. 2078, prepoveduje izkoriščanje vojaških naprav, ako tudi niso v rabi. — C. kr. mest. š. sv. 26. aprila 1916, št. 682.

12. Z dne 28. aprila 1916, št. 72, priporoča učiteljstvu sodelovanje v svrhu mnogobrojnega podpisovanja IV. vojnega posojila. — C. kr. mest. š. sv. 30. aprila 1916, št. 706.

13. Z dne 27. aprila 1916, št. 2386, naroča, da se preloži čas od 30. aprila do 30. septembra 1916 za eno uro naprej. — C. kr. mest. š. sv. 29. aprila 1916, št. 719.

14. Z dne 24. aprila 1916, št. 1695, priporoča javna odlikovanja v vojni se odlikujočih v svrhu buditve patriotičnega čuta. — C. kr. mest. š. sv. 30. aprila 1916, št. 720.

15. Z dne 28. aprila 1916, št. 74, priporoča napravo hranilnikov v svrhu hranitve manjših denarnih vlog. — C. kr. mest. š. sv. 2. maja 1916, št. 730.

16. Z dne 12. maja 1916, št. 674/4-II, prepoveduje izpite odrasčenim beguncem iz Galicije in Bukovine na tukajšnjih ljudskih šolah. — C. kr. mest. š. sv. 20. maja 1916, št. 844.

č) Razpisi c. kr. ministerstva za uk in bogočastje.

1. Z dne 3. septembra 1915, št. 25.891, priporoča udeležbo učiteljstva pri nabiralnicah (Kriegsstüberln) vojnih spomenikov. — C. kr. dež. š. sv. 10. oktobra 1916, št. 4952. — C. kr. mest. š. sv. 24. oktobra 1915, št. 1568.

2. Z dne 19. oktobra 1915, št. 29.112, prepoveduje menjavo učnih knjig pred 5 letno rabo. — C. kr. dež. š. sv. 26. oktobra 1916, št. 5700. — C. kr. mest. š. sv. 12. novembra 1916, št. 1766.

3. Z dne 9. oktobra 1915, št. 30.398, naroča, da je odstraniti iz šolarske knjižnice vse knjige, ki niso strogo vzgojevalne vsebine. — C. kr. dež. š. sv. 22. oktobra 1915, št. 5395. — C. kr. mest. š. sv. 19. nov. 1915, št. 1864.

4. Z dne 26. januarja 1916, št. 500/102, c. kr. vojno ministerstvo izreka zahvalo in priznanje za vrlo uspelo nabiranje možnarjev in raznih kovin v vojne namene. — C. kr. mest. š. sv. 1. februarja 1916, št. 1674.

5. Z dne 28. januarja 1916, št. 1284, se zahvaljuje za uspešno nabiranje kovin in božičnih daril v vojni fronti stoječim vojakom. — C. kr. dež. š. sv. 8. febr. 1916, št. 399. — C. kr. mest. š. sv. 16. febr. 1916, št. 293.

6. Z dne 25. februarja 1916, št. 145, določa, da se razdele v letošnjem vojnem letu šolska naznanila le trikrat, in sicer: 15. januarja, 15. aprila in 15. julija 1916. — C. kr. dež. š. sv. 2. marca 1916, št. 1238. — C. kr. mest. š. sv. 9. marca 1916, št. 422.

7. Z dne 3. februarja 1916, št. 1162, c. kr. min. za dež. brambo prepoveduje nositi mladini častniško uniformo, častniško odliko ter častniški portepej pri sablji. — C. kr. dež. š. sv. 10. marca 1916, št. 1382. — C. kr. mest. š. sv. 18. marca 1916, št. 480.

8. Z dne 3. marca 1916, št. 6657, priporoča vnovič varčevanje pri moki in kruhu. — C. kr. dež. š. sv. 14. marca 1916, št. 1405. — C. kr. mest. š. sv. 21. marca 1916, št. 494.

9. Z dne 10. marca 1916, št. 4878, priporoča nabiranje zlatnin in srebrnin, platine in žlahtnih kamenov v vojne namene. — C. kr. dež. š. sv. 29. marca 1916, št. 1796. — C. kr. mest. š. sv. 6. aprila 1916, št. 592.

10. Z dne 17. marca 1916, št. 7272, priporoča sodelovanje učiteljstva in učencev ob prireditvi „Tedna rdečega križa“. — C. kr. dež. š. sv. 25. marca 1916, št. 1683. — C. kr. mest. š. sv. 10. aprila 1916, št. 548.

11. Z dne 15. aprila 1916, št. 1377, določa, da je vračuniti največ eno leto vojaške službe za pripust k preskušnji učiteljske usposobljenosti. — C. kr. dež. š. sv. 18. aprila 1916, št. 2205. — C. kr. mest. š. sv. 22. aprila 1916, št. 670.

12. Z dne 13. aprila 1916, št. 9141, priporoča nabiranje cina, svinca in staniola v vojne namene. — C. kr. dež. š. sv. 20. aprila 1916, št. 2233. — C. kr. mest. š. sv. 27. aprila 1916, št. 698.

13. Z dne 22. aprila 1916, naroča nabiranje rjavega hrošča kot krmilo živalim. — C. kr. dež. š. sv. 25. aprila 1916, št. 2318. — C. kr. mest. š. sv. 30. aprila 1916, št. 1709.

14. Z dne 18. aprila 1916, št. 10.741, naroča in določa, kako naj učiteljstvo in učenci sodelujejo pri nabavi raznih krmil in pri kmetovanju. — C. kr. dež. š. sv. 2. maja 1916, št. 2452. — C. kr. mest. š. sv. 8. maja 1916, št. 758.

15. Z 10. maja 1916, št. 13.743, naroča zopetno zbiranje volne in kavčuka v vojne namene potom šolske mladine. — C. kr. dež. š. sv. 19. maja 1916, št. 2766.

16. Z dne 22. maja 1916, št. 14.037, izreka hvalo za zbiranje denarnih prispevkov v korist vdovam in sirotam v vojni padlih očetov. — C. kr. dež. š. sv. 15. junija 1916, št. 3034. — C. kr. mest. š. sv. 20. junija 1916, št. 1053.

17. Z dne 29. maja 1916, št. 35.898, naroča, da se je izogibati rabe tujih izrazov pri poučevanju nemščine. — C. kr. dež. š. sv. 10. junija 1916, št. 3295. — C. kr. mest. š. sv. 22. junija 1916, št. 1064.

18. Z dne 10. junija 1916, št. 911, odreja, kako je pisati poslej poitalijančena albanska krajevna imena. — C. kr. dež. š. sv. 17. junija 1916, št. 3495. — C. kr. mest. š. sv. 22. junija 1916, št. 1065.

VIII. Prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef.

Sedanji prestolonaslednik, nadvojvoda Karel Franc Jožef, se je rodil dne 17. avgusta 1887. leta kot sin nadvojvode Otona, umrlega dne 1. novembra 1906, in nadvojvodinje Marije Jožefe, saške princezinje. V svojih mladih letih je pohajal in dovršil gimnazijo v Škottih na Dunaju, potem pa vstopil v vojaško službo. Vmes se je tudi učil prava. Najprej je bil pri lovskem bataljonu v Bilinu na Češkem. Nato je prestopil h konjenici

in avanziral za nadporočnika, dalje za ritmojstra ter bil kot major predstavljen k pehoti. Sedaj je podmaršal in ima vrhovno poveljstvo nad eno izmed skupin, ki prodira jako uspešno proti Italiji.

Prestolonasledstvo.

Po nesrečni smrti cesarjeviča Rudolfa, dne 30. januarja 1889 je cesar določil za prestolonaslednika svojega nečaka Franca Ferdinanda, ki je pa postal dne 28. junija 1914 s svojo prevzvišeno soprogo, vojvodinjo Hohenburško, žrtev strašnega zločina v Serajevu ter izgubil nenadoma svoje življenje.

Ker Franc Ferdinandovi otroci nimajo pravice do vladarstva, je prestolonasledstvo prešlo na njegovega nečaka Karla Franca Jožefa. Sedaj se v avstrijskem prestolonasledstvu že tretjič zaporedoma ponavlja, da isto ne prehaja od očeta naravnost na sina, ampak od strica na nečaka.

Leta 1848. je cesar Ferdinand Dobrotljivi, ki ni imel otrok, prepustil prestol svojemu nečaku, sedanjemu cesarju Francu Jožefu I. Cesar Franc Jožef pa je določil za prestolonaslednika svojega nečaka Franca Ferdinanda, in nečak tega, Karel Franc Jožef, je sedanji prestolonaslednik.

Karel Franc Jožef d' Este.

Vsakokratni prestolonaslednik avstrijski postane obenem lastnik posesti rodbine d' Este. Prastara posest rodbine d' Este je nedvomno največja dragocenost v kroni slavnih Habsburžanov. Premnogo zgodovinskih spominov je združeno s to posestjo, ki je od starih članov rodbine d'Este prešla na moderno linijo habsburško-lotarinško, a sedaj, po izumrtju lotrinške linije, spada v posest vsakodobnega avstrijskega prestolonaslednika.

Sedaj je vsa ta lepa posest dedščine d'Este glasom cesarske odredbe z dne 31. oktobra 1915 pripadla sedanjemu prestolonasledniku, ki si je dodal tudi historični priimek „Este“.

Poroka.

Dne 21. oktobra 1911 se je nadvojvoda Karel Franc Jožef poročil s princezino Cito Parmsko, rojeno dne 9. maja 1892 v vili Pianore na Laškem. Poroki je prisostoval tudi cesar in se je sploh vršila z velikim sijajem. Doslej so izšli iz tega zakona štirje otroci in sicer nadvojvoda Franc Jožef Oton, rojen dne 20. novembra 1912, nadvojvodinja Adelheid, nadvojvoda Robert in nadvojvoda Feliks.

Prestolonasledniški par.

Po poroki je nadvojvodinja Cita premnogokrat potovala s svojim visokim soprogom v nje stari dom. Na obali Viareggia, kamor se pride iz Pianore v nekaterih minutah, je visoka dvojica s svojimi obiski čisto

izzivala pozornost kopališčnih gostov. Hiša Parma ima toliko mladih princev in princez, da je prestolonasledniška dvojica navadno prihajala obkoljena od premnoge vesele mladine. Tudi Lucco, malo mesto s prekrasno stolnico in mnogimi dragocenimi umetninami, je obiskovala večkrat visoka dvojica. Nadvojvodinja Cita ima v Lucci mnogo varovancev iz deklških dob, kakor: siromašnih bolnikov, bolnišnic in samostanov, ki jih je vselej obiskala in bogato obdarovala, kadarkoli je prišla tja s svojim visokim soprogom. Visoki par je obiskoval tudi druga večja in manjša laška mesta. In ko je visoka dvojica po svoji navadi delila revežem dobrote in se preprijazno pogovarjala s priprostimi ljudmi, se je vedno čulo: „Kako sta prijazna in usmiljena! Bog blagoslovi dobri in usmiljeni par!“ Tako je postal mladi prestolonasledniški par zaradi dobrodelnosti in usmiljenja že popularen doma in izven monarhije.

Ko ga je pa serajevski zločin iznenada postavil pred interes vse javnosti, se je pokazalo tudi v javnem mišljenju gibanje omenjenih simpatij za naslednika krone in njegovo visoko soprogo Cito. In danes kipi iz vseh src mogočne Avstrije goreča molitev: „Bog ohrani, Bog blagoslovi naš prestolonasledniški par!“

IX. Pomožna akcija učiteljstva in šolske mladine.

1. Patriotsko nabiranje kovin za vojno.

Na poziv c. in kr. vojnega ministerstva ter tukajšnjih šolskih oblastev je pričela šolska mladina nabirati razne bakrene in medene izdelke v vojne namene. Prvo nabiranje se je vršilo že v počitnicah, meseca avgusta, drugo pa v dneh 22., 23., 24., 25. in 26. novembra 1915. Meseca avgusta se je nabralo, oziroma obljubilo 107, meseca novembra pa zopet 38, skupaj 145 možnarjev. Poleg možnarjev se je dobilo še 1 zaboj, to je 172 medenih šalic in zajemalk, 47 svečnikov, 21 velikih pip, 3 kotle in 11 likalnikov, skupaj 399 reči. Konečno se je nabralo še 1 zaboj bakrenih drobnarij in 1 zaboj cina, pakfonga in svinca. Kakor na tukajšnji šoli, vršilo se je nabiranje kovin tudi po drugih ljudskih in srednjih šolah širne naše domovine ter dovedlo do najsijajnejšega uspeha. Zato je došla sledeča pohvala:

„Da se je patriotično nabiranje vojnih kovin tako sijajno obneslo, je dejansko pripomoglo tudi učiteljstvo. Njemu gre hvala, da je mladina naših šol, ki se ji je poverilo nabiranje kovin, to nalogo, njen namen in pomen prav umevala ter jo izvrševala s tako vnemo in s takim ognjem, da bo ta čin požrtovalnosti ostal tudi vsem odraslim v hvaležnem spominu do konca dni. Avstrijski in ogrski učitelji so se izkazali s tem, da so vredni in enakoveljavni tovariši pruskega učiteljstva, ki mu v prvi vrsti pripisujejo zmage pri Metzu in Sedanu. Vrlim učiteljem izrekamo vsi gorko

zahvalo: prebivalstvo, ki ima med učiteljstvom vsekdar voljne pospeševalce javnemu blagru posvečenih podjetij; armada, ki si je zalogo municije po prizadevanju učiteljstva znatno povečala; invalidi, ki ne bodo pozabili onih mož, kateri so položili temelj za starostno preskrbo; domovina — za vzgojo šolske mladine v pravem domoljubju, ki se je prav sedaj tako sijajno izpričalo. Klanjamo se temu ogromnemu delu našega učiteljstva ter zagotavljamo, da mu bomo s splošno hvaležnostjo postavili nevenljiv spomenik v zmagoslavju sedanje vojske.

Krobotin, fzm., c. in kr. vojni minister.

Georgi, gen. inf., c. kr. minister za deželno brambo.

Otroci pa so prejeli spominske liste s sledečim besedilom:

Ljubi otroci!

Danes prihajamo, da se Vam presrčno zahvalimo! Vi ste naši prošnji, da bi pomagali pri nabiranju kovin za vojne namene, ustregli na tako izvanreden način, da smo bili vsi globoko ganjeni zaradi Vaše požrtvovalnosti, Vaše vestnosti v izpolnjevanju prevzetih nalog, predvsem pa zaradi ljubezni, ki ste jo pokazali s tem do naše krasne in slavne domovine. Vi ste v teh hudih dneh, polnih žrtev, naša velika tolažba, naša najljubša nada. V tem času, ko stoje Vaši očetje in bratje v vojni zoper zunanjega sovražnika, vidimo v Vas cvet na drevesu domovine in po vsem tem, kako ste po svojih še slabih močeh z veseljem pohiteli na delo za javni blagor, pričakujemo, da dozori ta cvet nekoč v krasen sad. Še enkrat se Vam zahvalujemo, hkratu tudi v imenu tistih vrlih mož, katerim bode, kadar se nekoč ranjeni in nesposobni za delo vrnejo iz vojne domov, izkupilo Vaše zbirke nudilo njihovo preskrbo. Bodite pridni, otroci, pridni v učenju in pridni v ljubezni do vladarske rodovine ter do domovine, da se izpolnijo vesele nade, ki jih gojimo o Vas.

Georgi, gen. inf., c. kr. minister za deželno brambo.

Krobotin, fzm., c. in kr. vojni minister,

2. Božična darila vrlim vojakom.

Zadnje dni meseca novembra 1915 so zbrali učenci tukajšnje šole 170, vse ljubljanske šole pa 4879 zavojčkov primernih božičnih daril na poziv c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 29. oktobra 1915, št. 5717, za naše vrle v vojni fronti stoječe vojake, ki so oddaljeni od svojih dragih obhajali božične praznike. Z največjim veseljem so prinašali učenci razna darila, in celo otroci takih staršev, ki niso v najboljših imovinskih razmerah. Taka požrtvovalnost, taka ljubezen je bila gotovo v največje veselje in tolažbo hrabrim borilcem, ki v orjaškem boju dan in noč čuvajo ljubljeni dom in cesarja. Ne zmeneč se za lastno življenje in svojce, gledajo neustrašeno v obraz smrti, samo da pokažejo svojo gorko ljubezen za

dom in cesarja. Kako hrabro se bojujejo naši vrli vojaki, kažejo najboljše razna priznanja, ki jih je prejel bivši deželni predsednik, ekselenca baron Schwarz in pa sedanji deželni glavar dr. Ivan Šusteršič.

Polkovnik 17. pešpolka baron Stillfried je odgovoril na neko čestitko deželnemu glavarju takole:

„Sprejmi Vaše visoko blagorodje izraz moje najvljudnejše in najgloblje občutene zahvale za ljubeznive čestitke, s katerimi ste me visoko počastili o priliki odlikovanja, v katerem vidim predvsem Najvišje uvaževanje brezprimerne hrabrosti častnikov in junaške žilavosti vrlih sinov lepe kranjske dežele. Čutim se srečnega, da sem se boril na čelu slavnega kranjskega polka za čast naše domovine. Bog ga vodi dalje k zmagi!“

Podpolkovnik pl. Ventour je dobil sledeči odgovor na čestitko generalmajorju Stöhru ob priliki odlikovanja z Leopoldovim redom v priznanje vrlega vodstva ter junaštva njegove brigade:

„Ljubi prijatelj! Tebi in Tvojemu vrlemu polku najsrčnejša zahvala za razveseljive čestitke o priliki Najvišjega odlikovanja. Če se spominjam dni pri Markovi in Lysa gori in naše ofenzive proti Nižniowu, tedaj šele prav spoznam, koliko zaslug ima zelo odlična hrabrost in vztrajnost lepega polka viteza pl. Milde št. 17, njegovi odlični častniki in njegovi vrli možje pri tem odlikovanju. Red nosim v zavesti, da ga kot najvišji po činu kažem javnosti kot odlikovanje celega polka. Prosim Te, ljubi prijatelj, izreci gospodom in celemu vrlemu in lepemu polku v mojem imenu še enkrat pristrčno zahvalo za požrtovalno hrabrost, katero je polk pri vsaki priliki v najvišji meri pokazal pod mojim poveljstvom. Stöhr, gm.

Brambni ščit.

3. Podpora zapuščenim vdovam in sirotam.

Posebno potrebne so podpore vdove in sirote v vojni padlih družinskih očetov. V ta namen je sklenil občinski svet ljubljanski na poziv pomožnega zaklada za vdove in sirote pri c. kr. vojnem ministerstvu na predlog gospoda župana dr. Ivana Tavčarja, da se tudi v našem glavnem mestu postavi „Brambni ščit v železju“, ki ostane zgodovinski spomenik na največjo svetovno vojno. Zabijanje žebeljev v „Brambni ščit“ se je začelo dne 18. avgusta 1915 povodom proslave 85letnice Nj. Veličanstva, presv. cesarja Franca Jožefa I.

Slavnosti zabijanja žebeljev v „Brambni ščit“ so se udeležili na povabilo gospoda župana vsi predstojniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti. Posebno slavnosten pomen pa je dobila vsa akcija vsled zanimanja, ki ga ji je posvetil sam presv. cesar. Nj. Veličanstvo je namreč vzelo z zadovoljstvom na znanje poročilo o patriotični akciji ljubljanskega mesta in naročilo, da se zabije prvi žebelj v ta „Brambni ščit“ v Njega

imenu. Kot Svojega zastopnika je določil cesar po činu najvišjega generala v Ljubljani. Zabijanje žeblicev je trajalo več tednov in udeleževalo se ga je prav mnogobrojno ljubljansko meščanstvo in razne šole s prispevki po 1 krono, 50 in 20 vinarjev. Nadzorstvo so vršili učitelji raznih mestnih ljudskih šol. Tretja mestna deška ljudska šola se je udeležila pod vodstvom in nadzorstvom svojih učiteljev zabijanja žeblicev v „Brambni ščit“ dne 15. decembra 1915 popoldne po končanem pouku. Vsak učenec je dobil listek z „Brambnim ščitom“ v spomin na ta znameniti dan; podpora za vojaške vdove in sirote pa se je zvišala za 37 kron in 27 vinarjev. Nato je poslal župan stolnega mesta Ljubljane, dr. Ivan Tavčar, sledeče pismo:

Slavnemu šolskemu vodstvu III. mestne deške ljudske šole
v Ljubljani!

Učno osebje in učenci Vašega zavoda so se pod Vašim vodstvom korporativno udeležili zabijanja žeblicev v „Brambni ščit v železju“, ki ga je postavilo deželno stolno mesto Ljubljana v korist sklada za vdove in sirote naših hrabrih vojakov.

S tem ste podali meščanstvu najlepši zgled patriotične požrtovalnosti in naklonili akciji znaten znesek K 37.27.

Potrjujoč prejem tega zneska izrekam Vam, cenjenemu učnemu osebju in vsem učencem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Župan dr. Ivan Tavčar.

4. Zbiranje dvovinarskih tedenskih prispevkov v vojne namene.

Na poziv c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 17. decembra 1915, št. 6766, so se začeli učenci tukajšnje šole patriotično udeleževati svetovne vojne s tem, da so donášali tedensko po dva vinarja ali pa tudi več v vojne namene. Nekatere tedne se je nabralo več, nekatere manj, vendar pa se je vposlalo vsak mesec c. kr. mestnemu šolskemu svetu od 35 do 50 kron, kakor so bile pač domače razmere boljše ali slabše. Vse ljubljanske ljudske šole pa so zbrale mesečno od 800 do 900 kron. Te zbirke je pomnožila tudi lepa „Pesem o vinarjih“, ki jo je zložil prav v otroškem duhu sedanji c. kr. deželni šolski nadzornik, dr. Mihael Opeka. Pesem ima namen netiti v mladih otroških srcih čuvstva domoljubja in plemenitega mišljenja. Skladatelj dr. Fr. Kimovec jo je uglasbil za enoglasno otroško petje s spremljevanjem. Mladina jo prav z veseljem prepeva in ostala bo v lep spomin na sedanjo svetovno vojno.

5. Zbiranje zlata in srebra.

Po zgledu Nemčije je kranjski c. kr. deželni šolski svet naročil z razpisom z dne 29. marca 1916, št. 1796, na poziv c. kr. notranjega ministerstva, da se zbirajo razne zlatnine in srebrnine, ki so za posameznika brez posebne vrednosti in neznatnega pomena, za državo pa največje

važnosti. S to zbirko se ima okrepiti zaklad zlata v državni banki. Ker pohajajo III. mestno deško ljudsko šolo otroci revnejših, večinoma delavskih družin, se je vršilo zbiranje zlatnin in srebrnin le s težavo. Vendar pa je bil uspeh še dosti dovoljen, kajti nabralo se je 25 komadov raznih zlatnin in 19 raznih srebrnin v precejšnji vrednosti ter poslalo dne 5. junija 1916 na Dunaj pod naslovom: Leitung der Kriegshilfsaktion: „Gold gab ich für Eisen“, I. Bez., Bäckerstraße 8, c. kr. deželnemu šolskemu svetu pa tozadevno poročilo.

6. Teden „Rdečega križa“.

Z razpisom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 25. marca 1916, št. 1683, se je naročilo, da se šolska mladina udeleži akcije v korist društvu „Rdečega križa“. C. kr. mestni šolski svet pa je sporočil v svojem tozadevnem razpisu z dne 10. aprila 1916, št. 548, da odbor za prireditve „Tedna rdečega križa“ sicer ne reflektuje na direktno sodelovanje ljudsko-šolske mladine pri tej ljudomili akciji, pač pa priporoča, da se tudi ti učenci na primeren način zaposle, da se doseže najboljši uspeh. In res je tušolska mladina na večkratno prigovarjanje in priporočevanje šolskega vodstva in učiteljstva vplivala z vso njej lastno vnemo na starše, sorodnike in znance, da so prav mnogobrojno pristopali kot člani društvu „Rdečega križa“, kupovali razne znake, cvetke in druge v ta namen določene drobnarije. Tudi učenci sami so se prav obilno udeleževali imenovane akcije ter žrtvovali vsak vinar v podporo temu prekornemu in prepotrebному društvu, kar je pokazal prelepi denarni uspeh v naši ožji domovini Kranjski — skupaj nad 200.000 kron.

Na drugi način pa je pokazala tušolska mladina svojo radodarnost tudi s tem, da je na ponovno priporočevanje vodstva in učiteljstva podvojila svoje tedenske dvovinarske prispevke, ki so določeni v enake blage namene. — Učiteljstvo je pri svoji konferenci dne 1. maja sklenilo, da pristopi vsak kot redni član „Rdečemu križu“.

7. Nabiranje čaja za vojake.

Kakor lani, pozvalo je tudi letos c. kr. ministerstvo za notranje stvari z razpisom z dne 7. aprila 1916, št. 1351, c. kr. deželna vlada pa z razpisom z dne 7. aprila 1916, št. 11.831, šolsko mladino, da prav pridno nabira mlado jagodino in robidino listje, ki daje na solncu posušeno in previdno spravljeno prav izvrstno nadomestilo za čaj. Učenci so se prav drage volje udeleževali omenjenega nabiranja pod nadzorstvom šolskega voditelja in svojih razrednikov ter nabrali več košev in vreč tega listja.

Ko se je vse dobro presušilo, spravilo se je v dva velika zaboja ter poslalo dne 8. junija 1916 pod naslovom: „Viktor Adler, Fabrik chemischer Produkte in Oberlaa bei Wien“, mestnemu magistratu pa istega dne poročilo o uspehu nabiranja.

8. Patriotsko nabiranje kositra, cina, svinca in staniola v vojne namene.

Z razpisom c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 13. aprila 1916, št. 9141, se je naročilo šolski mladini, da nabira pri posameznih gospodarjih in družinah kositer, cin, svinec in staniol v vojne namene. Pred vojno je dobivala naša država vse to iz inozemstva. Ker ji je pa sedaj sovražna mornarica zabranila dovoz teh kovin, je c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje naročilo, da pobero učenci raznih šol pri posameznih gospodarjih in družinah imenovane kovine. Učenci III. mestne deške ljudske šole so se lotili tudi tega nabiranja na priporočilo šolskega vodstva in učiteljstva z največjo vnemo ter nabrali velik zaboj imenovanih kovin, katere so se poslale potem 6. junija 1916 c. in kr. vojnemu ministerstvu na Dunaj.

9. Druga zbirka volne in kavčuka.

C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je z razpisom z dne 10. maja 1916, št. 13.743, na poziv c. in kr. vojnega ministerstva odredilo drugo nabiranje volne in kavčuka v vojne namene potom ljudskošolske mladine. Cr. in kr. vojno ministerstvo pravi: „Ker je vsak uvoz neobhodno potrebnih sirovin po sovražni mornarici preprečen, pomagati si moramo sami. Vsak gospodar ima kake pripravnne tvarine, ki se lahko zopet predelajo, odložene, obrabljene obleke, nogavice, rute, razno perilo i. t. d., s katerimi morejo domače tovarne nadomestiti manjkajoči uvoz sirovin iz inozemstva.“ Za nabiranje se je določil čas od 13. do 19. maja 1916. Kakor vselej, lotili so se tudi sedaj učenci po naročilu in navodilu šolskega vodstva z največjim veseljem tega dela, razdelili najprej posameznim strankam nabiralne liste ter konečno pobrali pripravljeno blago.

Ko je bila zbirka, ki je zopet nad vse pričakovanje vrlo uspela, urejena, se je izročila vojaški upravi v nadaljno uporabo.

10. Vojna posojila.

Skoraj dve leti že vojujemo z neomajno vztrajnostjo in dobrim uspehom vsiljeno težko borbo. Premoč sovražnika nas sili, da zastavimo vse svoje sile. Največjega pomena za vojno je, da se preskrbe denarna sredstva. Nihče se ne sme odtegniti dolžnosti, da povodom vojnih posojil izroči državi na razpolago vsa sredstva, ki jih ima. Kdor se tej dolžnosti odtegne, kdor ne prispeva primerno svojim močem, se pregreši napram interesom države, oškoduje samega sebe, ker bodoče blagostanje zavisí edino od dobrega izida vojne. Da bi bil uspeh četrtega vojnega posojila kolikor mogoče sijajen, je sklical c. kr. okrajni šolski nadzornik, Franc Lavtižar, na poziv predsednika c. kr. mestnega šolskega sveta, dr. Ivana Tavčarja, dne 27. aprila 1916 shod v mestni dvorani. Shoda se je udeležilo vse učiteljstvo ljubljanskih slovenskih javnih in zasebnih ljudskih šol

ter na navdušeni nagovor in primerno navodilo predsednika, c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, slovesno obljubilo, da hoče po vseh svojih najboljših močeh vplivati in delovati na to, da se to vojno posojilo, ki naj je pravo ljudsko vojno posojilo, obnese kar najbolje. Udeležiti se ga hoče učiteljstvo po možnosti samo ter vplivati potom otrok na starše, sorodnike in znance, da podpisujejo to posojilo v največjem številu. Saj občinstvo, ki ima naložen denar v raznih posojilnicah, gospodari s svojimi prihranki najbolje in najvarneje, ako zaupa denar državi, ki mu daje večje obresti nego kateri drugi denarni zavod. Država ne prosi milodarov, ampak le sredstev v njenem najtežavnejšem položaju, da izvede srečno vojno ter doseže častni in trajni mir. Ob določenem času dobi vsak udeležnik vojnega posojila svoj denar povrnjen z obrestimi, kakršnih ne daje nobena hranilnica.

Koristimo s podpisovanjem posojila zaenkrat državi, konečno pa le sebi, ker dobimo za vsakih 93, oziroma 95 posojenih kron $5\frac{1}{2}\%$ obresti ter 100 kron vračila. Učiteljstvo je vršilo v tej zadevi vsikdar svojo dolžnost. Že pri prvem in drugem vojnem posojilu je navduševalo sorodnike, prijatelje in znance, da so se udeleževali podpisovanja. Pri tretjem pa je celo doseglo, da so učenci posameznih razredov, oziroma šol sami podpisali večje vsote tega posojila. Učenci tukajšnje šole so se udeležili tretjega vojnega posojila z zneskom 200 kron, katere je vložilo šolsko vodstvo dne 18. novembra 1915 pri deželni banki na ime III. mestne deške ljudske šole.

Tudi starši so na prigovarjanje učiteljstva in svojih otrok podpisali nekaj tisoč tega vojnega posojila. Pri četrtem vojnem posojilu je vložilo šolsko vodstvo za tukajšnje učence na ime tretje mestne deške ljudske šole dne 21. maja 1916 zopet 100 kron, starši, sorodniki in znanci pa so podpisali na izrečno priporočevanje učiteljev in svojih otrok zopet 9100 kron četrtega vojnega posojila.

II. Skrb za živež.

Ustrezaje razpisu c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 3. marca 1916, št. 6657, so se razglasili in razdelili med učence listi: „Varčevanje z zalogami moke“ in „Praktični migljaji“, s katerimi se priporoča skrajna varčnost posebno s kruhom in z moko.

Tako se je poučila tudi šolska mladina in spoznala dalekosežnost tega vprašanja ter z razširjanjem danih navodil v domačih krogih pripomogla k njega ugodni rešitvi.

12. Sodelovanje učiteljstva ob vojnem času.

Mestno učiteljstvo je poleg šolske službe sodelovalo pri raznih društvih in obče koristnih napravah. Bilo je na razpolago „Rdečemu križu“, raznim zavetiščem, imelo nadzorstvo pri zabijanju žeblijev v „Brambni ščit“ ter sodelovalo skoraj v vseh krušnih komisijah. Ob prostih urah je zbiralo otroke, ki niso imeli zadostnega domačega varstva, jih nadzorovalo in na

željo staršev tudi zasebno učilo ter jih tako odtegovalo kvarljivemu brezdelju. Ker se je vsled pomanjkanja šolskih prostorov skrčil šolski pouk le na 12 tedenskih ur, in ker je bilo to leto več učiteljev poklicanih v vojaško službo, drugi pa vsled bolezni niso mogli vršiti svoje stanovske dolžnosti, so nekateri učitelji oskrbovali pouk kar v dveh razredih, in sicer popoldne v svojem, dopoldne pa v razredu kake druge šole ter imeli v tem slučaju 22 ur tedenskega poučevanja. Učiteljstvo torej, zlasti pa šolsko vodstvo, ni zamudilo nobene prilike in bilo povsod pripravljeno na sodelovanje, kjerkoli se je potrebovalo.

X. Kronika.

1. Začetek šolskega leta 1915/16. Šolsko leto 1915/16 se je pričelo dne 1. oktobra 1915 s sv. mašo in klicanjem sv. Duha. Istega dne popoldne se je pričel redni šolski pouk, ker se je izvršilo vpisovanje učencev dne 29. in 30. septembra glasom razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 24. septembra 1915, št. 1387.

Pouk je bil poldnevni in se je vršil vsak dan popoldne od 2. do 4. ure na I. mestni deški ljudski šoli, ker se je domača, III. mestna deška ljudska šola, — prepustila mestni slovenski dekliški osemrazrednici sv. Jakoba in nemški osemrazredni dekliški ljudski šoli. Druge šole ljubljanske so se rabile za bolnišnice ali pa v druge vojne namene.

2. God Njiju Veličanstev. God Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. je praznovala šolska mladina dne 4. oktobra 1915 s sv. mašo in poukaprostim dnem. Že prejšnji dan so razložili učitelji učencem pomen tega dne ter jih opozorili na težave, bridkosti in trpljenje, ki jih mora prenašati presvetli cesar v teh vihnih bojnih časih.

Dne 19. novembra se je udeležila šolska mladina z učitelji spominske sv. maše za Nj. Veličanstvo pokojno cesarico Elizabeto.

Z razpisom c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 21. oktobra 1915, št. 2283, je bil imenovan vsled najvišjega cesarskega odloka deželni šolskim nadzornikom za slovenske ljudske in meščanske šole realčni profesor dr. Mihael Opeka.

3. Sedeminšestdesetletni jubilej našega presv. cesarja Franca Jožefa I. je slavila šolska mladina dne 2. decembra 1915. Ker so tačas bile nastanjene vse deške ljudske šole v poslopju I. mestne deške šestrazrednice v Komenskega ulici, ni imela vsaka šola na razpolago primerne prostora, da bi bila ta redki jubilej dostojno praznovala. Zato se je že dan poprej razložil in pojasnil mladini pomen tega znamenitega dne s primernim nagovorom in petjem cesarske in raznih patrijotičnih pesmi.

Dne 2. decembra se je udeležila mladina z učitelji sv. maše, pri kateri so peli učenci petega razreda, po sv. maši pa vsi skupaj prav navdušeno večnolepo cesarsko pesem. V spomin na ta znameniti dan je

dobil vsak učenec v dar Adamičevo spevoigro: „Slava cesarju“. Drugi december je bil potem poukaprost dan. Pri slavnosti so proizvajali pridnejši učenci dnevu primerne deklamacije, kakor: „Ob sedemdesetletnici vladanja presv. cesarja Franca Jožefa I.“, „Ob nastopu vladanja“, „V dnevih bojev“, „Na boj“, „Priatelj šole“, „Oče sirot“ in „Pred Tabo letos zbrani“.

Tretjo redno učiteljsko konferenco, ki se je vršila istega dne, je otvoril predsednik Josip Cepuder tako-le: «Redka in preznamenita slavnost, ki smo jo obhajali danes s šolsko mladino, je namenjena v proslavo 67 letnega vladanja našega presv. cesarja Franca Jožefa I.

Danes je minulo 67 let, odkar je zasedel naš premili vladar cesarski prestol v slavo in čast Svojih narodov. Milijoni zvestih podložnikov se danes hvaležno spominjajo brezštevilnih dobrot, ki jim jih je delila milostna cesarjeva roka v teku tolikih let. Tudi mi, ljudski učitelji, se pridružujemo tem milijonom in izrekamo prav danes najvdanejšo hvalo za one dobrote, katerih smo postali deležni po novih, od Njega Veličanstva sankcioniranih šolskih zakonih. Želeč, da dobri Bog milostno ohrani presvetlega cesarja še mnogo let v slavo in srečo hvaležno Mu vdanih narodov, želeč, da bi težave in skrbi, ki Mu jih napravljajo sedanji burni časi, junaško premagal in dočakal onega častnega miru, po katerem vsi tako željno hrepenimo, kličem prav iz srca: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!“»

4. Nadzorovanje šole. C. kr. deželni in okrajni šolski nadzornik sta nadzorovala dne 6. marca četrti, 8. marca drugi, 10. marca prvi, 11. marca peti in 14. marca tretji razred tukajšnje šole.

Povodom dokončanega nadzorovanja ljubljanskih ljudskih šol je imel c. kr. deželni šolski nadzornik, dr. Mihael Opeka, dvoje predavanj za starše v cerkvi sv. Jakoba dne 13. in 17. aprila 1916 ob 7. uri zvečer.

Udeležba je bila prav obilna, kajti obakrat je bila cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Predavanje je imelo namen pokazati staršem nekaj navodil za vzgojo vernih, нравstvenih in delavnih otrok. Starši morajo šolo podpirati, ž njo skupno delovati za verskonravno vzgojo otrok. Iste dolžnosti, ki jih nalaga vzgoja staršem, mora vršiti tudi šola, učitelji in vzgojitelji. Otrokom je treba vcepiti globoko vernost v nepokvarjena srca. To pa se zgodi najbolje in najlažje z dobrim zgledom, krščanskim govorjenjem, praznovanjem nedelj in praznikov ter prejemanjem sv. zakramentov. Dober zgled je najboljše vzgojno sredstvo. Otrok rad posnema vse; kar vidi pri drugih, to dela tudi sam z izgovorom: „Kar sme ta, to smem tudi jaz.“ Posnema pa lahko tudi dobro z mislijo: „Kar more ta, zmorem tudi jaz.“ Odtod tudi ona vplivna moč dobrega učitelja na dečke, dobre učiteljice na deklice. Moč zgleda je tem večja, čim večja je avtoriteta onega, ki je otroku v zgled. Prvi so tukaj seveda starši. Kar ti reko, kar ti delajo, smatrajo otroci za pravo. Iz tega sledi, kako važno je, da ima

otrok pred seboj vedno le lepe zglede. Učitelji in starši ne smejo nikdar tako živeti, da bi morali reči: „Ravnajte se po naših besedah, ne pa po naših delih!“ Srečni so otroci, ki imajo le zgledne učitelje in učiteljice! Izvrstno vzgojno sredstvo je delo. Kdor hoče vlti drugim veselje do dela, mora biti sam zgled delavnosti in marljivosti. Volja človeka postane igrača, ako je ne priganjamo k delavnosti.

Učiteljstvo bodi zgled marljive delavnosti in trudaljubivosti — je bilo jedro predavanj.

5. Sovražni zračni napad na Ljubljano. Dne 18. februarja 1916 se je zvršil prvi sovražni zračni napad na Ljubljano. Laški letalci so metali bombe in granate na mesto. Zadet je bil učenec I. mestne deške ljudske šole, Stanko Zvršan, ki je vsled ran umrl. Pogreba, ki se je vršil dne 21. februarja, so se udeležile vse ljubljanske ljudske šole z učitelji. Druge večje nesreče ni bilo.

6. Izpraznjenje šole. Da bi se ob nevarnosti ognja, potresa, zlasti pa sovražnih zračnih napadov na šolo ali ob enakih dogodkih šola hitro izpraznila, je imelo učiteljstvo z učenci v smislu § 64. dokončnega šolskega in učnega reda več vaj. V par minutah so bili učenci na varnem kraju.

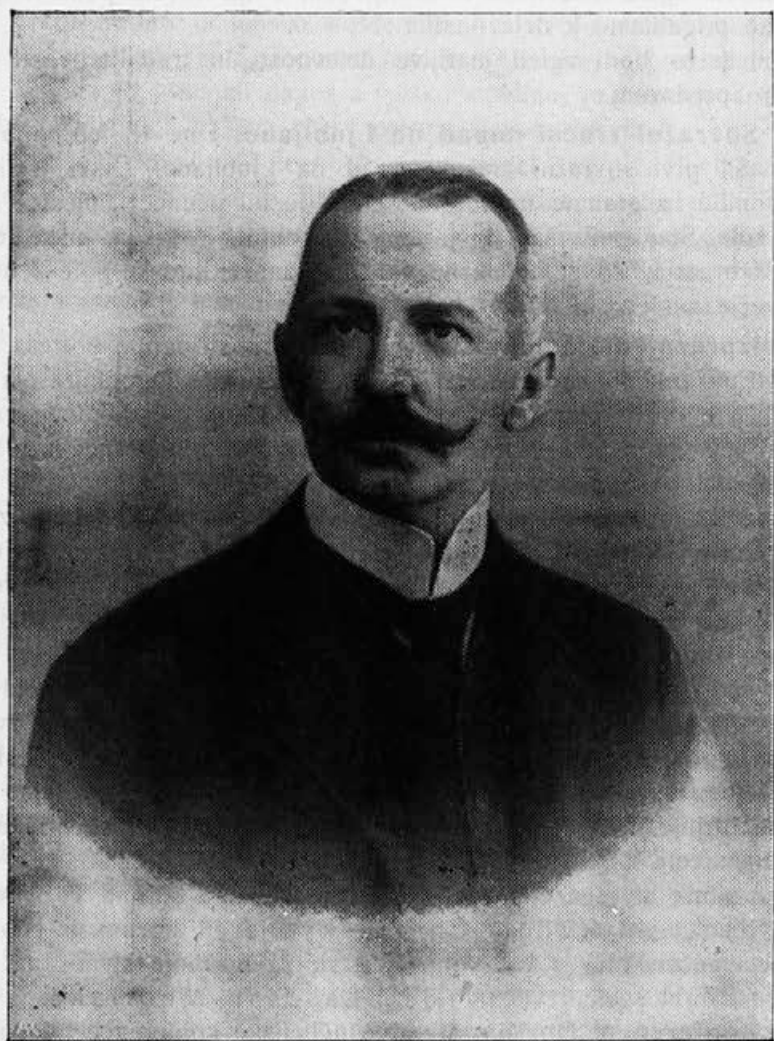
Dne 22. aprila 1916 je bil upokojen na lastno prošnjo iz zdravstvenih ozirov dotedanji c. kr. deželni predsednik, ekscelenca Teodor baron Schwarz p.l. Karsten, ter bil ob tej priliki odlikovan z velikim križem Franc Jožefovega reda v ponovno priznanje z zvesto vdanostjo zvršenega izbornega službovanja.

Ob isti priliki je bil imenovan dvorni svetnik in vitez Leopoldovega reda ter imetelj komturnega križča Franc Jožefovega reda z zvezdo, Henrik grof Attems, podpredsednik pri namestništvu v Trstu, za c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem. Vse, kar smo dozdej o njem čuli, nam utrjuje upanje, da tudi pošteno in delavno kranjsko učiteljstvo z odkritim srcem lahko zakliče: „Dobro došel v naši deželi!“

Namestnik bivšega c. kr. deželnega predsednika barona T. Schwarza, dvorni svetnik grof Rudolf Chorinsky, je bil imenovan istočasno sekcijским načelnikom v c. kr. ministerstvu za notranje stvari, na njega mesto pa dvorni svetnik vitez Viljem Laschan-Moorland.

7. Konference. Običajne okrajne učiteljske konference letos ni bilo zaradi nenormalnih šolskih razmer. Pač pa je imelo vse učiteljstvo slovenskih javnih in zasebnih ljudskih šol obravnavati vprašanje: „V katerih ozihih utegne vojska škodovati šolski mladini in kako bo skušala šola to škodo v pedagoškem in didaktičnem oziru že sedaj, zlasti pa po vojski popraviti?“ Tozadevni razpis c. kr. mestnega šolskega sveta se glasi:

Vsakdanje izkušnje potrjujejo opravičenost pritožb, da se pri mladini vedno pogosteje, na razne načine in v raznih oblikah pojavljajo do-

C. kr. deželni predsednik kranjski

Henrik grof Attems,

dvorni syetnik in vitez Leopoldovega reda ter imetelj komturnega
križca Franc Jožefovega reda z zvezdo.

zdaj več ali manj neznani nedostatki in napake, grozijo z jako žalostnimi in usodnimi posledicami, ki utegnejo skrajno neugodno uplivati na ves pouk ter ovirati napredek šole.

Ni dvoma, da je tudi vojna z neugodnimi posledicami globoko posegla v vzgojo šolske mladine. Občutno pomanjkanje domačega nadzorstva (oče v vojni, mati pri delu izven doma, mnogokrat brezbržnost ali celo lastna pokvarjenost matere) pomanjkanje možkih učnih moči, skrčenost šolskega pouka, mestoma verska mlačnost, zanemarjanje molitve in službe božje, brezdelnost in pohajkovanje, slabi zgledi doma in na ulici, i. t. d., vse to jako kvarno vpliva na šolsko mladino, tako, da se že pojavlja občutna neubogljivost, nerednost, nekaka podivjanost in celo moralna pokvarjenost nele pri šoloobiskujočih dečkih, temveč tudi pri deklicah.

Vsi ti in enaki pojavi vznemirjajo starše ter učiteljstvo, ki je upravičeno v skrbeh za bodočnost mladine. Poleg staršev je šola, je učiteljstvo v prvi vrsti poklicano skrbeti predvsem in še bolj kot doslej za versko-nravno vzgojo šolske mladine ter z enotnim postopanjem skušati pojavljajoče se zlo v kali zatreti ali vsaj njega razširjanje po možnosti omejiti s tem, da porabi v to vsako priliko, vsako dobro sredstvo.

Domačih učiteljskih konferenc je bilo 9 rednih in 2 izredni. Pri teh se je obravnavalo o došlih razpisih, o šolskem redu in disciplini, o vedenju učencev v šoli ter zunaj šole, o učnih uspehih, oziroma ne-uspehih, o učnih knjigah, o nakupovanju učil, o zalogi ubožnih knjig, o šolskem zdravstvu in o drugih važnih šolskih zadevah.

Dne 15. maja 1916 je povabil c. kr. okrajni šolski nadzornik vse voditelje in voditeljice slovenskih javnih in zasebnih ljudskih šol na posvetovanje.

Pri tem sestanku se je temeljito in obširno pretresovala točka: „Skrb za mladino izven šole“ ter sklenili nasveti, ki bi jih bilo predložiti c. kr. deželni vladi s prošnjo, da jih uveljavi v javnem življenju, in sicer:

1. Mladostnim osebam do 16. (mladenkam do 18.) leta naj bi bilo prepovedano obiskovanje gostiln in kavnarn.

Izvzeti so le posamezni slučajji:

- a) če ima kdo stalno hrano v teh lokalih;
- b) če so zraven starši ali v slučaju šolskega izleta učitelji;
- c) če je kdo na potovanju in vsaj 8 km daleč od doma.

2. Uživanje katerihkoli alkoholnih pijač.
3. Kajenje na javnih prostorih.
4. Obisk kinematografov in sličnih gledališč in zabavišč.
5. Pohajkovanje in brezdavno postopanje po javnih cestah in prostorih po 8. oziroma 7. uri zvečer. Mladini ljudske šole pa sploh z nastopom noči brez spremstva odraslih.
6. Vse vrste iger za denar.

7. Iskati postranskega zaslužka s prodajo pijač, smodk, cigaret, tobaka, potratnih reči, lišpa in igrač.
8. Omejilo naj bi se uslužbenim mladostnim izplačevanje njihovega zaslužka. Zaslužek naj bi se plačeval le zanesljivim, sicer pa njihovim staršem, oziroma varihom, in če so ti nezanesljivi, osebi, ki jo v to določi c. kr. okrajno kot mladinsko varstveno sodišče.

O vseh navedenih točkah se je tukajšnje učiteljstvo v svoji redni konferenci dne 14. maja 1916 temeljito posvetovalo ter predložilo svoje tozadevne sklepe, oziroma nasvete c. kr. mestnemu šolskemu svetu.

8. Zdravstveno stanje. Zdravstveno stanje šolske mladine je bilo v tem šolskem letu prav povoljno. Umrli ni nihče. Ker je letos šolski zdravnik dr. M. Rus v vojaški službi, naznanil je c. kr. mestni šolski svet z razpisom z dne 19. maja 1916, št. 834, po nasvetu mestnega fizikata, da se cepljenje šolskih otrok letos izjemoma ne vrši v šoli, marveč z javnim cepljenjem v „Mestnem domu“ brezplačno vsak torek in petek popoldne ob 3. uri in katerega naj bi se udeležili vsi otroci in tudi odrasli, ako že niso bili več let cepljeni.

9. Verske vaje. V teku šolskega leta je prejela šolska mladina zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa trikrat. Prvo sv. spoved je opravilo 32 učencev, večinoma iz drugega, nekaj tudi iz tretjega in četrtega razreda. Ker lani vsled vojne ni bilo rednega šolskega pouka, krščanski nauk pa se je poučeval v cerkvi, se je zgodilo, da nekateri učenci niso prihajali k temu pouku in prišli tako brez prve sv. spovedi v tretji razred. Med temi je bilo precej beguncev. Pripravljali so se v dveh oddelkih v posebnih urah za prejem sv. zakramentov. K sv. obhajilu je pristopilo dne 19. junija v cerkvi nemškega viteškega reda 46 učencev iz drugega, tretjega in četrtega razreda, sv. birmo jih je pa prejelo 21. Ob nedeljah in praznikih so se udeleževali redno sv. maše ter vršili tudi tukaj svojo versko dolžnost. Poleg tega so se udeležili učenci z nekaterimi učitelji in šolskim voditeljem prošnje procesije za zmago Avstrije, procesije dne 13. junija za skorajšnji mir in srečni izid vojne ter vseh enakih bogoslužnih cerkvenih prireditev. Več učencev je tudi opravljalo šestnedeljsko pobožnost sv. Alojzija. Na praznik sv. Rešnjega Telesa, dne 22. junija, se je udeležila šola korporativno slovesnega cerkvenega obhoda v stolnici.

10. Dobrotniki šole. Največja dobrotnica mestne šolske mladine je mestna občina ljubljanska, ki daje vsako leto večje podpore za učila, knjižnice in druge šolske potrebščine. K boljši vzgoji zanemarjene mladine je pripomoglo tudi c. kr. varstveno sodišče za mesto Ljubljano. Z največjo skrbjo se je zavzelo vselej za vsakega učenca, ki ni imel dovolj skrbne domače vzgoje.

Vsem dobrotnikom šole in šolske mladine bodi iskrena zahvala!

11. Šolska naznanila. Šolska naznanila so prejeli učenci v letošnjem vojnem letu vsled odloka c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 25. februarja 1916, št. 145, le trikrat, in sicer: 15. januarja, 15. aprila in ob sklepu šolskega leta.

12. Sklep šolskega leta 1915/16. Šolsko leto se je sklenilo dne 15. julija 1916. Po slovesni sv. maši se je vrnila šolska mladina z učiteljstvom v šolo, kjer so se ji po odpetju cesarske pesmi razdelila šolska naznanila, odpustnice in letna poročila.

Imenik učencev.

I. razred.

Beden Karel, Ljubljana.
Belič Pavel, Ljubljana.
Borko Anton, Ljubljana.
Borko Franc, Ljubljana.
Breznik Vojteh, Ljubljana.
Cunder Milan, Ježica.
Debevc Franc, Begunje.
Dragar Viljem, Ljubljana.
Eržen Ludovik, Ljubljana.
Fajdiga Demeter, Ljubljana.
Felicijan Oskar, Gornji Grad.
Gaberšek Viktor, Ljubljana.
Galič Alojzij, Ljubljana.
Hren Ladislav, Ljubljana.
Kalčič Rudolf, Ljubljana.
Klanšek Emil, Glince.
Klasek Srečko, Gorica.
Klasek Viljem, Ljubljana.
Kordiš Rudolf, Batuje.
Kotlušek Ciril, Sp. Šiška.
Kotlušek Ivan, Sp. Šiška.
Kotnik Konrad, Ljubljana.
Kovačič Anton, Ljubljana.
Kozin Franc, Ljubljana.
Kraigher Franc, Ljubljana.
Kržišnik Oskar, Ljubljana.
Kunc Miroslav, Ljubljana.
Kunstler Karel, Ljubljana.

Lenček Ivan, Ljubljana.
Mayr Josip, Ljubljana.
Medica Zdenko, Mori, Tirolsko.
Mihevc Alojzij, Ljubljana.
Molar Izidor, Gorica.
Morauc Ferdo, Ljubljana.
Nemec Vladimir, Gradec.
Pantar Otmar, Kamnik.
Pawle Avgust, Ljubljana.
Pečnik Vladimir, Gradec.
Perhaj Josip, Ljubljana.
Pokorn Vinko, Ljubljana.
Resnik Josip, Vel. Lašče.
Scagnetti Valentin, Krško.
Spreitzer Maks, Žiri.
Šadler Henrik, Uftort, Prusko.
Šavs Franc, Ljubljana.
Šinkovec Alojzij, Vič.
Tomažin Metod, Ljubljana.
Urbančič Bogdan, Ljubljana.
Urbančič Stanislav, Ljubljana.
Vavpotič Rihard, Ljubljana.
Vrhovec Milan, Ljubljana.
Zimmermann Karel, Opatija.
Župančič Adolf, Ljubljana.
Župančič Ivan, Ljubljana.
Žakelj Alojzij, Ljubljana.
Železnik Marijan, Šentlenart, Štajersko.

II. razred.

Boštele Leon, Ljubljana.
Božič Stanislav, Gorica.
Breznik Alfonz, Ljubljana.
Čimperman Avgust, Ljubljana.
Camernik Anton, Ljubljana.
Dekleva Rihard, Pola.
Dolničar Alojzij, Ljubljana.
Eržen Ivan, Ljubljana.
Fratnik Ivan, Idersko, Primorsko.
Gadnik Roman, Renče, Primorsko.
Grad Anton, Ljubljana.

Hieng Hinko, Ljubljana.
Jaklič Viljem, Ljubljana.
Kobilica Rudolf, Ljubljana.
Košak Vladimir, Ljubljana.
Krašovec Ivan, Poljče, Gorenjsko.
Kustrin Josip, Gorica.
Letnar Leopold, Ljubljana.
Markovič Franc, Ljubljana.
Mikuletz Oton, Domžale.
Nakrst Rudolf, Trst.
Pesek Mirko, Naraplje, Štajersko.

Rak Miroslav, Ljubljana.
Rašica Melko, Ljubljana.
Reja Dušan, Komen.
Rojc Avgust, Ljubljana.
Štembal Ivan, Ljubljana.
Urbančič Branko, Ljubljana.

Wohlmüt Pavel, Ljubljana.
Zimmermann Zvonimir, Abacija.
Zupan Vladimir, Ljubljana.
Župančič Vincenc, Ljubljana.
Žakelj Franc, Ljubljana.

III. razred.

Bartl Rudolf, Kranj.
Bukšič Ludovik, Ljubljana.
Cunder Stanko, Ježica.
Fajdiga Silvester, Ljubljana.
Fink Stanko, Ljubljana.
Gorjanc Leopold, Ljubljana.
Govekar Bojan, Ljubljana.
Jereb Slavko, Ljubljana.
Juvan Milan, Ljubljana.
Kačič Karel, Sp. Šiška.
Kalčič Franc, Ljubljana.
Klančar Ivan, Logatec.
Kompore Ciril, Sp. Šiška.
Korenini Karel, Ljubljana.
Kranjc Franc, Ljubljana.
Kunc Ivan, Ljubljana.
Lenarčič Edvard, Ljubljana.
Lenček Ignacij, Ljubljana.
Logar Ludovik, Ljubljana.
Mandele Viljem, Ljubljana.
Marković Josip, Opatija.
Miklavčič Oton, Ljubljana.
Mirtič Emil, Ljubljana.

Možina Alojzij, Ljubljana.
Mramor Venceslav, Kočevje.
Novak Ludovik, Pola.
Novšek Venceslav, Bočna, Štajersko.
Pečar Osvin, Preska.
Pirnat Alojzij, Glince.
Pirnat Franc, Glince.
Punčuh Jakob, Ljubljana.
Punčuh Stanko, Ljubljana.
Ravninar Božidar, Ljubljana.
Rebec Nikolaj, Jurdani, Istra.
Rojc Anton, Cerkno.
Rojc Ivan, Ljubljana.
Sajovic Oton, Ljubljana.
Škodlar Leopold, Ljubljana.
Šenk Josip, Ljubljana.
Škof Miroslav, Ribnica, Štajersko.
Uršič Franc, Gorica.
Večerin Adolf, Ljubljana.
Vidic Ciril, Kamnik.
Vrečar Maks, Glince.
Zadravec Alojzij, Zatičina.
Zajec Ivan, Zg. Šiška.

IV. razred.

Bajec Ivo, Ljubljana.
Bajželj Leopold, Ljubljana.
Čimperman Alojzij, Ljubljana.
Ceh Stanko, Rožna dolina.
Damjan Albin, Litija.
Dejak Milan, Ljubljana.
Erker Janko, Vrhnika.
Erker Julijan, Boh. Bistrica.
Falatov Alojzij, Ljubljana.
Felicijan Viktor, Gornji Grad.
Gašparič Ignacij, Ljubljana.
Grad Miroslav, Ljubljana.
Habbe Otmar, Ljubljana.
Hočevar Josip, Rudolfovo.
Hribar Janez, Zg. Tuhinj.
Hudnik Stanko, Ljubljana.
Ivanuša Martin, Sentlencart.
Jebačin Stanko, Zg. Šiška.
Keržnik Ferdinand, Ljubljana.
Kobe Boris, Ljubljana.
Kobilica Josip, Ljubljana.
Kosmač Stanko, Ljubljana.
Kristan Viktor, Ljubljana.
Kušar Ivan, Ježica.
Malenšek Stanko, Zg. Tuhinj.
Matko Miloš, Ljubljana.

Miklavčič Matej, Ljubljana.
Pavšner Alfonz, Ljubljana.
Pečnikar Franc, Ljubljana.
Pesek Stanko, Naraplje, Štajersko.
Pesek Vladimir, Naraplje, Štajersko.
Pintar Branko, Kamnik.
Plestenjak Ivan, Ljubljana.
Povše Franc, Sp. Šiška.
Puhar Mihael, Ribnica.
Rak Vitodrag, Ljubljana.
Sadar Viktor, Budanje.
Schott Slavko, Rudolfovo.
Šnoj Ivan, Ježa.
Šega Ivan, Sodražica.
Štajer Oskar, Ljubljana.
Šutej Ivan, Jelendol.
Švigelj Viktor, Ljubljana.
Tomažič Bogomir, Ljubljana.
Tomsič Jožef, Zg. Šiška.
Traun Ljubomir, Glince.
Verbič Gojmir, Trebnje.
Verbič Marijan, Trebnje.
Zajc Josip, Ljubljana.
Zlatič Leopold, Ljubljana.
Župančič Feliks, Ljubljana.

V. razred.

Bitenc Ivan, Ljubljana.
Bricelj Mihael, Ljubljana.
Brkljačič Božidar, Prezid.
Čamernik Leopold, Ljubljana.
Deržaj Edvard, Ljubljana.
Jeras Anton, Sp. Šiška.
Kobilica Pavel, Ljubljana.
Kompore Josip, Sp. Šiška.
Končan Ivan, Glince.
Kotlušek Franc, Ljubljana.
Kunstler Josip, Ljubljana.
Lotrič Josip, Ljubljana.
Mahkovec Karel, Trbovlje.
Mayr Bogomir, Ljubljana.
Miklavčič Stanko, Ljubljana.
Müller Ivan, Ljubljana.

Plestenjak Izidor, Ljubljana.
Puhar Luka, Medyode.
Repe Anton, Sp. Šiška.
Schart Ivan, Reka.
Schott Božidar, Rudolfovo.
Schuller Julij, Gradec.
Skapin Ivan, Ljubljana.
Škodlar Vladimir, Ljubljana.
Šinkovec Rudolf, Ljubljana.
Šturm Franc, Ljubljana.
Tešar Henrik, Ljubljana.
Voje Stanko, Ljubljana.
Vrtačnik Franc, Ljubljana.
Wölfling Anton, Ljubljana.
Zore Feliks, Ljubljana.

XI. Naznanilo o začetku šolskega leta 1916/17.

Novo šolsko leto se prične postavno dne 15. septembra 1916.
Dnevi vpisovanja se naznanijo pravočasno.

XII. Uradne ure med počitnicami.

Uradne ure za stranke bodo med počitnicami vsako soboto od 10. do 11. ure dopoldne v vodstveni pisarni.

V Ljubljani, dne 15. julija 1916.

Vodstvo.

